

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csőtörtökön és szombaton.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasbós sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Apróbb közléseink után jó részt figyelemmel kísérték olvasóink azon híreket, melyek a bécsi lapokban a magyar kérdés kiegyenlítése körül közel álló intézkedésekre nézve fölmerültek.

Mi nem tudjuk még elhatározni, ha vajjon nem párt-manoeuvrrozás, vagy pedig a magyarok ez újabb nyomott állapot körüli hangulatának kifürkészése czéljából merültek föl azon különböző hírek, melyek a magyarok általános, sőt mondhatni teljesen egy óhajta beteljesítésének t. i. a magyar miniszterium visszaállításának kilátásba helyezéseig terjedtek ki.

Annyit világosan beláthatunk, hogy ez egész évben jelesen a foederalisták és szabadelvű dualisták erős harczot vívtak az államminiszter politikája ellen; s midőn azon hír terjedett el, mely egy Schmerling-Deák coalitio lehetőségét kezdé vitatni, nem mellőzték a lapok az államminiszterre nézve ennek lehetőségét az általa irányul bevallott februári patensnek Magyarországra nézve alkalmazhatlanságában kimutatni.

Feltűnő volt, hogy ez utóbbi argumentatit inkább a szabadelvű lapok használták fel, a melyek megkapták már az embert is báró Hübenben, a ki szabadelvű basison közvetítheti a magyar kérdést a birodalom érdekeivel.

E kétoldalu támadásokból úgy látszik, hogy az államminiszter pártja tisztán kezdett kiválni, s a nyíltan bevallott ó-conservatív foederalisták, s a nyíltan bevallott szabadelvű dualisták között áll.

E két utóbbi egymáshoz közelit a formára nézve, ámbár az elvekben különbözik; és együtt áll azon harczban, mely az államminiszter ellen nyíltan foly immár.

Ezen harcz természetes okai a világhelyzet alakulásában fekszenek. Világosan lehet látni a lapok hangulatán, hogy a politikai láthatáron komoly borulatok tűnnek föl.

Napoleon föllépése II. Ferencz Rómában mulatása ellen, Olaszország nyílt programja Rómának fővárossá tétele iránt, az új évi pápai beszéd a katonasághoz, melyben a fenyegető viharok előérzete oly hevesen tükröződött vissza, Ratazzi biztatásai az olasz parlament nem régi üléseiben azon jó remények felől, melyekkel az olasz nép a francziák rokonszenvére támaszkodhatik; és legközelebből ő felségének az ausztriai császárnak a veronai katonai szemlén feltűnt magatartása, s harczszomjas hadsergére való támaszkodása: mindezek oly jelenségek, melyek Olaszország felől komoly mozgalmakat sejtetnek.

Másrésről nem lehet felednünk, hogy Poroszország mind élesebben kezdi felállítani Ausztria ellenében antagonizmusát. Azon közelebbi porosz miniszteri program, mely a szász miniszter Beuszt programjára felel, ha meggondoljuk, hogy a szász program Ausztria óhajtaait tükrözi vissza, úgy látszik éles ellentétet állított fel a két nagyhatalom közt a német kérdésben. A porosz miniszter programja szelidített alakban azon annexio politikára vezet, a mely Victor Emanuel részére Olaszországban már jó részünt sikerült. Ha Poroszország nyíltan fogja kívánni, hogy a kisebb német hatalmok szorosabb viszonyban csatlakozzanak az ő hegemoniája alá, igen könnyen meglehet, hogy Németország oly szakadás elébe néz, mely a rajnai kérdés fölbresztését, s tán nagyszerű világharczot vonhat maga után. Mindenesetre azt világosan lehet látni, hogy Ausztria belső nehézségeit a német kérdés gyors fejlesztésére kezdik már kizsákmányolni, s így a német kérdés fenyegető alakja emelkedik az olasz kérdés mellett.

Emlékeztünk az orosz kabinet magatartására is a suttorinai expeditio alkalmával, a miből világosan beláthatjuk, hogy az európai politika átlépett egy új korszakba, s a régi szent szövetség kötelékei teljesen felbomlottak.

Nagyon természetes, ha e helyzetben a birodalom fővárosában minden gondolkodó fő azon eszmére tért, hogy Ausztria erejének s tekintélyének biztosítása egyedül önmagában van, s egyszersmind jól beláthatjuk, hogy azon hatalom, mely kuszált belviszonyai közt is Magentánál és Solferinonál, habár vesztett, de katonái vitézségének erős példáját adta: belső viszonyainak megszilárdítása, s kívülről szabadelvű politika alkalmazása által, míg egyrészt magát biztosítani képes, másrészt döntő befolyást gyakorolhat az újabb világpolitika alakulására.

Mi csoda tehát, ha mindenki arra gondol, hogy elháríthatassék az utból minden egyén, és minden akadály, mely a birodalom területileg szinte fele, népességileg pedig több mint egy harmad része kibékítésének útját állja.

Hogy jól fogtá-e fel a dolgot, a kik a magyar elem kibékítésének lehetőségére bizvást számítanak? azt az határozza el, ha odajöhetnek-e a döntőbb körökben, hogy a magyar királyság jogainak teljes restitutioját érvényesíthessék.

E czélra főszerűség az, hogy a dynastianak teljes bízalom legyen a magyar nemzetben. E bízalom pedig annak megfontolásán szilárdulhat meg, ha vaj-

jon a magyar nemzet saját alapjogainak, a pragmatica sanctio által elváltat kötelezettségek hű fenntartása mellettli folytonossá tételeben, és így saját szabadságának a multakon alapult törvényes és történelmi kifejtésében több kezességet lát-e saját jövőjére nézve, mint azon problematicus reményekben, melyeket egy megtört nemzet vég elcsüggedése közt, a világ bonyodalmak, s a nemzetiségek új alakulásaiba helyezhet?

Ha a mult országgyűlés magatartását vizsgáljuk kétségtelen, hogy az nem hozta kétségbe sem a pragmatica sanctio jogát, sem azon szorosabb viszonyt, mely királyságunkat az uralkodóház egysége mellett, még a kölcsönös védelem kötelezettségeire nézve is magával a birodalommal is összekötötte. Késznek nyilatkozott ez az országgyűlés, túlterjeszkedve a pusztá personalis union, „esetről esetre” érintkezni a birodalom többi részének képviselével a közös álladalmot érdeklő magasabb politikai kérdésekben.

Az óta a magyar kérdést úgy Európában, mint a birodalom fővárosában sok alapossággal tanulmányozták, s senki sem tudta komolyan kárhóztatni a nemzetet azért, hogy tovább fejlődése legbiztosabb basisának azon alkotmányt tekintti, melyre évezredek történelme, s királyságának egész létele építettett.

Annyival inkább pedig, mert ezen hű ragaszkodás éppen azon intézményekhez, melyek egyszersmind az uralkodóház jogát szent István apostoli király koronájához biztosítják, elég kezességet nyújthatott arra nézve, hogy a magyar nemzetnek nem volt szándéka a mindent átalakítani kezdő világforradalom bizonytalan reményeire támaszkodni; a magyar nemzet jól átföntölte, hogy míg egyrészt az absolutismus változtatásai őt egy nagy birodalom tengerébe oszlatnák fel, másrészt a nemzetiségi forradalmok évszázadig tartó hánykodásnak, örökös vérben fürdésnek, s Isten tudja mily bizonytalan végnak tennék ki, azon különböző, de egy irányú népfajok előre tolakodásai közt, kiknek polip karjai a minket környező nemzet-töredékekben királyságunk szívégé beágoznak.

Ki tagadhatja, hogy a magyar nemzetet a legjózanabb politikai belátás vezérli, midőn sem országa, sem dynastiája jogait kockáztatni nem akarja.

Ezen belátásban teljes biztonságot érezhet az uralkodás, s jogaiban biztosított népeire éppen úgy átbizhatja a trónt, mint hű hadseregére, melyet együtt megvédeni bizonynyal képesek lehetnek, míg külön-külön nehezebbé tennék a megpróbáltatás napjait.

TÁRCZA.

TÖRTÉNELMI NYOMOZÁSOK
a leopoldi diploma keletkezése körül.

KÖVÁRI LÁSZLÓ-tól.
(Folytatás.)

Ezen szövetség, melyet Bécsben, a császári és erdélyi biztosok, jun. 28-kán végre csakugyan aláírtak, s mi bécsi traktátus czím alatt lön ismeretes, főbb pontjaiban a következő:

A császári és királyi felség Erdélynek s az oda ragasztott magyarországi részeknek oltalmát felveszi, és mikor a szükség kívánja a fejedelem és karok megtalálására, arra hadi segítséget küld, mely az ő felsége generálisától függő igazgatás alatt marad ugyan, de a hadi segítséggel való élés módját és igazgatását hagyja ő felsége a mostani, ugy következő fejedelmekre, s nálok marad, míg szükség lesz a hadi segítségre; a hadi nép hópénzét pedig maga a császár ő felsége fizeti, hanem élelmüket az erdélyiek szolgaltatják ki.

5. Gr. Csáki Lászlóra, mint a ki a fejedelem előtt gyanus, ő felsége a széleken hadivezéséget nem biz; azt se engedvén, hogy az erdélyieket valami kártétellel megbántsa.

6. Az Erdélyben és Magyarország oda ragasztott részeiben a bevett négy vallás semmi mód és ürügy alatt soha nem fog megháboríttatni; és nem igyekezik ő felsége azoknak templomait, iskoláit, jövedelmeit és

akárminő javait elfoglalni, az ő törvények ellen.

7. A mostani és következő erdélyi fejedelmeknek legyen ugyan frigyszerző hatalmok, de csakis olyan szövetségekre, melyek ezen örökös szerződéssel nem ellenkeznek; hanem inkább a köz ellenségek ellen a kereszténység, s kiváltképpen a császári felség s birodalmának hasznára köttessenek.

8. Az erdélyi törvényes fejedelem Apafi Mihály semmiképpen meg nem háboríttatik, úgy a fiának szintén Mihálynak már meg lett választását ő felsége jóvá hagyja; kimulások után pedig, az erdélyi karoknak megmaradjon a törvényök szerinti fejedelem-választás.

9. A fejedelmek czimei is és czimerei az eddig való szokás szerint megmaradjanak.

14. Jóllehet a fejedelem és erdélyi karok a kereszténységnek oltalmáért s örögbiztonságért készek a segedelemre, mindazonáltal nehogy az ellenségeskedéseknek idő előtt való kinyilatkoztatásával magokra valami török vagy tatár zsákmányolást idézzenek elő: megegyezett a császár ő felsége is abban, hogy Várad és Tömösvár megvétele előtt magok erejüket a császár fegyverével nyilván ne egyesítsék, hanem azalatt is élelmszerrel, fegyverrel, terehordással az ország széléig (midőn t. i. a szélbeli török erősségekhez vitének a császári fegyverek) segítsék, melyre a fejedelem és rendek kötele magukat.

15. Erdélyt és Magyarországnak odatarozó azon részeit, melyek eddig nem hódoltak a török pártjára, ő felsége téli szállással nem terheli, hanem a tulajdonképpen

Erdély oltalma, vagy az ellenség ellen való vigyázatnak szüksége kívánja.

17. Ha helységek foglaltatnak vissza a törököktől, azokban a helységekben az Erdélyiek része visszaadatik, fenbgyatván ő felségének fensőségi és fendumi joga.

19. Viszont a fejedelem, az erdélyi karok és rendek kötelezik magukat, hogy nemcsak magának ő felségének, házának, birodalmának és tartományainak becsületét és hasznát mindenütt jó keresztény hittel, tanácsal és eszelekedettel előmozdítani igyekeznek, hanem egyszersmind a feljebb megírt királyi oltalomért és védelemért fizetnek esztendőnkint huszonöt ezer aranyot, vagy ötven ezer tallókat olyan értékű készpénzben; szorgosabb szükségekben gabonával, élelmekkel és terehordással is segítvén ő felségét; továbbra mind ezen szerződés, mind Erdélyország nagyobb biztonságáért a mostani hadak idejéig két helységet, ugymint Kolozsvárt és a dévai erődöt oly móddal adják át császár ő felségének, hogy azokban kétharmada az őrségnek az ő felsége katonáiból, a más harmad erdélyi katonákból tétessék, mely őrszetnek hópénzét ő felsége fizeti, a kenyeret pedig és körületek való szolgálatokat az erdélyiek szolgaltatják ki; de megszűnővén a hadakozás, mind a két hely megüresíttetik és visszaadatik.

21. A ratificált diplomák egy hó alatt, vagy ha lehet, még hamarabb, jó és szokott formában irattatva, kicseréltesseken. Melyeknek biznyságára ezen szerződés a császári biztosok és erdélyi követek nevek aláírásával s pecsétekkel megerősített. Bécsben, junius 28-kán 1862. Ferdinandus princeps a Dietrichstein L. S. Hermannus, Marchio

Badensis L. S. (3) S. T. A. Cr. Comes Stratmuni L. S. (4) Joannes Haller L. S. (5) Sigismundus Perenyesi L. S. (6) Michael Inczedi L. S. a) (7) Mathias Miles L. S.

(Folytatjuk.)

JUDITH TÖRTÉNETE.

VII.
(Folytatás.)

Hanem hagyjuk e tért, nehogy felzúduljon létünkben e század világfájdalma s életundora.

A dultó biztos ur, a mint egy rémítő titok bünjele állott szemei előtt, azonnal inte legényének, előhozatta vadásztarisznáját, melyből egy hosszukó csont-tintatartót s tollat és papírt vett elő.

— Senki e helyről ne távozzék. Táblabíró Péterfi uram! foglaljon kegyelmed helyet s írja a teendő kinyomozást. A pásztorlakban van egy törpe tűzhely, az asztalul szolgálhat. A kihallgatandók rendre fognak bejönni, a mint hivatom.

A dultó bement a pásztorlakba, s visszagyöngyöztette burkonyába a szerencsétlen csecsemőt, magával vitette.

Kecseti észrevehető felháborodással vette az esemény hírt. Végre szemein vad tűz lobogása tünt fel. Makacs elhatározat látszott elhalaványult arczaín. Keményen fogta fogai közé izmos pipája csont szipokáját s leülve a pásztorlakban egy durva falócára, élénk

a) Szász, Sylloge Tractatum 11. 4.

A politikai helyzet ily nagy momentumában természetesen látnak azt, ha a birodalom központjában minden gondolkodó fő egy zászlóhoz ragaszkodik pártkülönbség nélkül, a mely zászlóra ez van írva: „kiegyenlítés a magyar királlyal.”

Hogy e zászló alatt a pártok alakulásai még mily változásokon mennek keresztül, hogy nincse bizonyos sejtése a „P. N.” bécsi levelezőjének, midőn kiemeli Rainer főherceget előnyeit, de egyszersmind mellé teszi, hogy az államminiszter a főherceg kegyében áll, ha fog-e az államminiszter engedni politikájának alaki részében, s hajolni a szabad elvű dualisták felé? ez mind a napok titka, de az bizonyosnak látszik, hogy a kiegyezés zászlója kitűzetett.

Vezesse az ég e zászlót a biztosított béke ol-táirhoz.

Kolozsvár, jan. 22-kén 1862.

Kolozs megye törvényhatóságának ezeltől kilencz hóval, az uralkodó magas szózatát folytán, az alkotmány szellemében törvényszerűleg létesített szervezete minden ágaiban feloszlott. A tisztségnek tegnap, azaz folyó január hó 21-én tartott teljes ülésében felolvasatott gróf Béli Ferencz főispán ő mlgának a tisztséghez intézett azon hivatalos irata, melyben tudatja, hogy a kormány nem-törvény-értelmében újabb rendelkezései foganatosítására nem ajánlkozván, főispáni hivatalának folytatásától fölmentett, s a megye kormányzatának főispáni helyettes Grois Gusztáv kezébe leendő átszolgáltatása rendeltetett, minélgyva báró Inczédy Zsigmondot hivatalosan utasítja, hogy mint igazgató főbíró a megye alkotmányos tisztségét vezérelje tovább a törvényesség ösvényén, a tiszt urak pedig addig is, míg a szabályszerű hivatalos átadás megtörténhetne, a jogbiztonság és személybátorság érdekében maradjanak állomásaikon. Továbbá előterjesztetett nemcsak azon körülmény, hogy a megyei bizottmány ülésai egyszerűen betiltattak, hanem a megye egész törvényhatóságának egészen új s nem a törvény és alkotmány kijelölt formái és lényege szerinti rendkívüli rendszabályok alapjain szervezése parancsszóval meghagyatott, s a tisztség tagjai főispáni helyettes által hivatalos iratban egyenkint felszólítottak, hogy mielőbb nyilatkozzanak: ha meg kívánják maradni állomásaikon vagy sem? Végül igazgató főbíró ur által előterjesztetett azon (mult számunkban már közölt) tény is, hogy a megyei bizottmány által megválasztott, s a bíraskodási jognak és igazságszolgáltatásnak az uralkodó és az alkotmányra tett esküjűz híven leendő gyakorlatára szervezett törvényes derékszék az újabb rendelkezlet folytán kénytelen volt további bíraskodását felfüggeszteni. Mindezen előzmények számbavetele után a tisztség oly állásba találván magát juttatni, melynek tarthatatlansága csak igen világos, csak úgy vélhető híven teljesíteni tartózkodás és kötelességét a megyei bizottmány iránt, mely bizalmával tisztel meg, ha testüleg lemond, a tisztikart a kényserítő viszonyok miatt önkényit feloszlottnak nyilvánítja. Mindamellett a tisztikart kijelenté, hogy a személy- és vagyonbátorság érdekében a mielőbbi szabályszerű átadás eszközöléséig állomáson megmarad, azon reményben, hogy ezen pár nap alatt nem fog ideiglenes rendelkezlet foganatosítására unszoltatni. Ezen jegyzőkönyvi nyilatkozatot a jelen volt tisztek egyenkint aláírták, s aztán főbíró báró Inczédy Zsigmond vezérlete alatt tünepélyes búcsút vettek a szomszéd szobában fölkeresett főispán gróf Béli Ferencz ő mlgától. Ezen emlékezetes tiszti ülés komoly tünepélyességgel s minden túlságos tüntetési kíséreltet nélkül, érett férfiakhoz s a helyzethez illő renddel ment végbe. Főispáni helyettes ur, ki a megyeháznál állását elfoglalta, a harmadik szobában várta a gyűlés eredményét, mely iránt alig lehetett kétsége.

A magyar kérdés fejlődése.

A „Wanderer” január 15-diki számában a szabályzott közigazgatás ideiglenes visszaállításának módjairól értekezve, a következő nézeteket fejt ki: Mindenek előtt a helytartó kinevezése után szükséges a teljes magyar minisztérium visszaállítása. A helytartó az ország összes közigazgatásának élére áll, s a palatinus lehető mielőbbi megválasztásáig annak teljes hatáskörét betölti, s ezen ténen a koronának felelős. A monarchia körébe állítandó magyar államminiszter feladata azonnal az országgyűlés összehívása iránti indítványt ő felsége elébe terjeszteni, az ország többi miniszterei u. m. a belügy-, az országos pénzügy-, igazság-, közoktatás- és vallás-, a középítkezés- és közlekedés-, az államgazdaság-, kereskedelem- és ipar- és az országvédelem miniszterei és a rendőrmiszter azonnal a reájok bízott hatáskört elfoglalják, s eszközlik mindazon törvényes határozatoknak átvitelét, melyek az ország köztársaságaira vonatkoznak, s melyek a közös birodalom veszélyeztetése nélkül fel nem függeszthetők; és feladatuk lesz ezeket mindaddig érvényben tartani, míg azoknak megváltoztatása vagy eltörlése a törvényhozó hatalom útján, vagyis az országgyűlés és korona által átvitetik. Az ország belizgatására nézve mindjárt az első pillanattól teljesleg független hatáskört nyernek, s eljárásukról a pesti országgyűlésnek felelősek; azonban a birodalom érdekében ideiglenesen fenntartandó törvényes határozatokra nézve mindaddig, míg a végleges szabályozás az országgyűléssel ki nem egyenlített, egyelőre a trónnak felelősek. A szabadon választott képviselő bizottmányok tevékenysége visszaállítandó, s ennek tagjaihoz azon peremptorius kérdés intézendő: ha készek-e ők, törvényes autonómiájuk teljes megtartása mellett, a közös birodalom érdekében egy időre érvényesítendő törvényes határozatokhoz alkalmazkodni? A főispánokhoz szintén hasonló felszólítás intézendő: ha vajjon készek-e ők a beállott viszonyokhoz képest a reájok bízott megyék vezetését saját felelősségük alatt a kormány rendelkezlet kész átvitele mellett folytatni? Ha a megye vagy főispán vonakodnának, akkor ezt más főispán kinevezése és a megyei bizottmány felfüggesztése követné. A nép felszólíthatnák más bizottmány választására, s ha úgy sem lehetne czélt érni, akkor a belizgatási miniszter, királyi biztosok alatt ideiglenes közigazgatási testületet állíttat fel. Így a megakadt kormánygépezet alkotmányos uton mozgásba hozható. Azon ellenvetésre, hogy ezen indítványban már benne van az 1848-i törvények elismerése, ezen czikk azon nyilatkozattal felel, hogy csak is az 1848-diki törvényczikk útján lehet ezeknek revisióját eszközölni és éppen ezt akarják, ezt kell elérni.

Csikszék, Jan. 12-kén 1862.

Ezelőtt 8 hónappal foglalt el Csikszék az alkotmányos tét, melyről oly sokáig le vala szorítva, s daczára a nehézségeknek, melyek a törvényesség helyreállításában fáradozatot annyira zsibbasztottak, mind bizottmány, mind tisztikar nyugodtan adja át a történelemnek e 8 havi működéseit. Egy felvonása lön ez azon darabnak, melyben egyik főszerepet hazánkunk juttatja a sors, s e felvonás függönye székünkre nézve legördült. Alkotmányos tisztikarunk létezésének napja leáldozott.

Köztisztviselőn álló ideiglenes főkirálybírák ugyan is a tisztikart tegnapi napra tanácskozára híván meg, a kir. főkirályság elnökségétől egy, már általában ismeretes, rendelkezlet olvastatá fel, mely a képviselő bizottmányt a nélkül, hogy annak egy bezáró gyűlés tarthatása is megengedtetnék, feloszlattja; és a tisztviselők választása, s egy új állandó bizottmány alakítása módját ezeknek teendőivel együtt körvonalozza. Mire a felolvasást komoly megilletődéssel hallgató összes tisztikar látva, hogy a rendelkezletben oly kötelességek szabotnak ki, melyek a letett esküjével, mind pedig a képviselő bizottmánya határozataival ellenkeznek, lemondását a nélkül, hogy csak egy aczról is különvéleményt lehetett volna ol-

vasni, egyetemlegesen beadta, melyet id. főkirálybíró ur a legmélyebb sajnálattal ugyan, de a kényszerítésénél fogva azon nyilatkozattal fogadott el, miszerint: e lemondással a magát egyszerre terjesztendi föl a kir. főkirályságához, felszólítván a tisztviselőket, hogy addig míg mások által föl nem váltattak, igéretük szerint, a közesend, és rend érdekében helyt maradjanak. Erre ő mlgá megjeleneztetvén, a tiszti gyűlés bizalmas társalgással alakult, s a mai napon több a közigazgatást érdeklő kormánysszéki rendelkezlet tárgyalása után azon a kedélyeknek minden arcokról visszavátrózkodó jó hangulatában nyilvánuló nyugodt öntudattal osztolt szét, miként e lépés által is egy fontos polgári kötelességét teljesíté, s keblének legnagyobb kincsét, a hon-szeretetet, magán tűzhelyénél is híven megőrzendi.

X.

Aranyosszéki.

A felséges királyi kormánysszékek e lapokban is köz-zétett, alkotmányunk ideiglenes leszorítását tartalmazó rendelkezlet kapása után Aranyosszéki főkirálybírája m. Béli Gergely ur is leköszönvén, s leköszönése elfogadtatván, volt járási főnök m. Dindár József ur nevezetett ki Aranyosszéki helyettes ideiglenes főkirálybíráját. Összes tisztikarunk lemondását helyettes főkirálybíró urnak kezébe tette le; ki felkérte politikai tiszteinket állások megtartására, mig azt, s az egész tisztikar helyét az új választási rendszer szerént betöltötté.

A napokban a császári sas, a cs. kir. pénztárnoki hivatalnál kitűzetett. Az itteni cs. k. pénztárnok is nagyrészt bevégezte mult évi adónk katonai felhajtását, utolsó fillértünk kimerítésével. Igen loconicus ember; ha valaki, valami reá kirott adó, vagy executionalis költség fizetni nála panaszt emelt röviden így vigasztalja: „csak fizetni ki kedves barátom, nem resoniren, inni egy fertály bort és hallgatni. Helyettes idegl. főkirálybíró urnak felsőséggel megengedetett, hogy mihelyt tisztkben a cs. kir. adó utolsó krajczárig felkerül, az adó-executiót azonnal megszüntetheti. Rákosi levelező.

B.-Szent-Márton, jan. 9.

Küküllő megye *) alkotmányos tisztikara január 8-án leköszönt. Oka volt a kormánysszékek bizottmányok feloszlását tartalmazó rendelkezlet.

A lemondás testületileg történt, kivérén a két főbíró és egyik alispánt, kik irásban mondtattak le. Beregszászy Imre volt alispánunk vezette őket szeretett főispánunk elébe és tartalomdús beszédben előadta, hogy ezen tisztség a bizottmány törvényes kifolyása lévén, annak feloszlattatása után működését tovább nem folytathatja, s végre érzékeny szavakban vön búcsút a tisztelt férfitől.

A főispánt a hazafias szent herőtől még ennyire lelkesítve nem volt alkalmunk látni. Beszédében a többi közt megköszönte a tisztikar buzgó közreműködését, ezen megye kebelében a nemzetiségek közti testvérítés életbeléptetésénél. Hányan vagyunk itten, mond a tisztelt férfi, megyénk 3 különböző nemzetiségéből ezen tisztikarban, és még soha egynek is szemére nem vettetett, hogy ő ez, vagy amaz nemzetiségbeli; mindenki teljesítette maga kötelességét és hogy ezen szép egyetértés megszilárdult, azt önöknek köszönhetem; de annak ezután is így kell maradni. Lemondásukat elfogadván, felmentem önöket letett esküjűz alól és felkérem jövőre is, kinek tetszeni fog, minden ajánlás nélkül vállalon hivatalt. Ez most bazaar kötelesség, hogy ne legyen kénytelen a kormány újból idegenekre szorulni stb. Addig is, mig az új tisztek kinevezéséről intézkedés történék, hogy a fejtelenség veszélyei kiküldtessenek, ezennel főispáni hatalmunnál fogva önöket felkérem, hogy a közjó érdekében hivatalukat tovább is folytassák.

Ezután egy lemondási okmányt adván jegyzőkönyvre,

*) A mult számunkban fentartással közölt híre nézve sietünk rendes levelezőnk tudósítását közölni. Szerk.

figyelemmel várt a hivatalos nyomozás eredményére.

Legelőbb is Biró Tóbiást kérdezték ki, ha vajjon fölfedezése nem szándékos volt-e, nem birt-e előtudomással az eltemetett csecsemő sorsáról stb.

A vallomás semmi felvilágosítást sem eredményezett.

Utána azonnal az azon faluközségekben lakó székelly vadászok hallgattattak ki, mely községekhez a Bekecs erdőség ezen része tartozott.

Vallomásaiból kijött, hogy e kunyhóban Teodor Vaszilja özvegye szokott lakni rendszeren május hón kezdve ősz végeig: de a nő még nem költözött ki, s a gyermekgilkossággal újabb keletlen látszott, hogysam a mult ősszel hajthatott volna végre.

A dulló biztos azonnal rendelkezlet adott az ott szintén jelen lévő sóváradi falusbíró-nak, hogy egy pár esküdtel özvegy Todor Vasziljánét azonnal kísértesse ki a helyszí-nére, kötelességétől tetévén, hogy idéztetésének czéljáról s körülményeiről semmi leg-kisebb értesítést se nyerjen a kikérdezte-tendő agg nő.

Kecseti lelkén, a csecsemő láttára, melyben vesztett szerelmének remületes tanujelét sejté, sötét boszu vett erőt.

Uram bátyám — sugá a dullónak — déztesse ide ugyancsak Váradról az öreg Biró Péternét, kinek nem rég meghalt férje taplóval szokott kereskedni. A mint értesíttem, e nő férje baldokolva oly dolgokat beszélt ki, melyek az itt végrehajtott bűnre világot vethetnek. Legyen igazság, vesszen el a világ.

A dulló rögtön parancsot ada a megne-

vezett nő idézésére; s miután az illető falusbíró eltávozott, Kecsethez fordulva így szólt:

— Uram öcsém, kegyelmed oly utasítást adott nekem, melyből azt gyanitom, hogy az itten fölfedezett szomorú eseményről némi tudomással bir. Ezen sejtésem kötelességemé teszi azt, hogy szintén kikérdezzem s feleletét jegyzőkönyvre vegyem.

Kecseti meghökönt egy percze. Érzé, hogy boszuvágya miatt tán veszélyére tört egy lénynek, kit szeretni és megölni akart egyszerre, de hirtelen rendbeszedte magát; kivette pipáját, ráfedte a nagy ezüst-fedelet, s mint idézett, komoly alázatossággal állá meg a kinyomozó bizottság előtt.

— Mi a neve? hány éves? minő vallásu? nős vagy nőtelen?... E szokott kérdések feltétele s a ráadott feleletek jegyzőkönyvbé vétele után tárgyhoz mért kikérde-szre feleletül elmondá Kecseti mindazt, a mi közte s a fennebb említett taplókereső özvegye közti társalgásból tudomására jutott, s a mit egyik előbbi czikkünkben mi is el-beszéltünk.

A váradi falusbíró esetleg utban találá Teodor Vasziljánét, ki havasi laka felé indult, hogy azt rendbe hozza, minthogy ne-bány hál mulva éppen szándékozott ide ki-költözni.

E szerint alig volt jegyzőkönyvre véve Kecseti vallomása s a már nevezett oláh-nő a rögtönzött kinyomozó bizottság előtt állott.

Az előkérdeések és feleletek jegyzőkönyv-re-vétele után a dulló kérdezé a nőtől:

— Mikor voltál legutoljára a pásztor-lakban?

— A mult ősszel, tekintetes uram.

— Kiknek adtál itt szállást közelebről?

— Szállást? E ház pusztá volt, jöhe-tett bele akárki, egy a mint most a tekin-tetes urak benne vannak.

— De a mely szállók előttünk voltak itt, azok téged sokkal inkább érdekeltek. Jól fizettek, és te értesz a bábasághoz.

Az agg nő tagjain észrevehető reme-gés futá végig.

— Igen, uram, érték ahhoz.

— Te az imént nem mondtál valót kér-déstünkre. Azt mondtád, mult ősz óta nem valál itt.

— Igen, és az úgy van.

— Bizonyosan tudom, hogy nincsen ugy... s hogy nincsen, azt már amaz irat bizonyítja. Olvassa táblabíró ar — a negye-dik pontot.

A táblabíró olvasott: „E pásztorlak kö-zelébé jutott Biró Péter tapló keresve, agg és néma urnót látott kirohanni onnan. Csak hamar Teodor Vasziljánét jelent meg. Egy-szerre sikoltozás hallzott a kunyhóban. Va-sziljáné magunkra csukta az ajtót, s a zör-gető Biró Pétert gyors és költött okokkal tá-voltatá el.”

— Biró Péter nem is él, hogyan mond-hatott volna ilyes dolgokat? szólt megdüb-benve a nő.

— Volt pap, ki a baldoklót kihallgatta. Tény az, hogy mindent tudok, s a tagadás csak veszélyedre válik. E házban uri nő volt, s te voltál babája. Tagadhatod-e?

— Nem tagadom, szólt a nő. Fialat nő volt itt. A betegség korábban lepte meg. Ellett.

— Nem beszélsz igazat. A nőnek szép fia született, fekete hajjal, kék szemmel.

— Istenem! — szólt megrendülve az agg nő.

— Jőjj, szólt a dulló megragadva az agg nő kezét s hirtelen kibonyolítva ruháiból a hullává vált csecsemőt. — Tagadhatsz-e va-lamit. Lám a törvény mindent tud. Mondá, ki fojtá meg e szerencsétlen gyermeket?

— Ah tekintetes uram! szólt a nő szé-delegve s térdre rogyva — minden vilá-gos, és én is tisztán beszélek. Magára hagy-tam félhalottan a szerencsétlen anyát, a fa-luba kelle mennem, hogy éllelmet hozzak titkon számára. Midőn visszatértem, a sze-rencsétlen asszonysságot mély álomban talál-tam s mellette gyermekét halva. Midőn föl-ébredt az uri asszony, legelőbb gyermekét kérte. Halva volt, el nem titkolhatám. Erre az anyá kétségbeesett sikoltozás közt ajúlva rogyott össze. Ki ölthette meg gyermekét? csak nem is sejtethetm. A szerencsétlen cse-csemőt én temettem el.

— És úgy mondják, hogy mihelyt a nő üdült, te kísérted haza őt.

— Igen, én! szólt véletlen a nő, de hir-telen megtűköző vallomásán, veté utána: azaz, hogy...

— Nagy jutalmat vetél. A pénz most is ládádban. Fogá reá a dulló.

— Mindent tud, uram.

— Igen, de be kell vallanod, hová ki-sérted a nőt.

— Sóváradra — szólt megtűrtöten Va-sziljáné...

E szóra a dulló is elképedett.

(Folytatjuk.)

melyben ezen tisztség, mint a bizottmányi gyűlés törvényes kifizetése, ezt a már felosztott bizottmány nem tehetvén, óvakodik ezen kormányzati rendelet ellen, alkotmányos tisztségi jegyzőkönyvünk ezen óvásos okmánnyal egy időre berekesztettük.

Adjon Isten jobb jövőndöt
Árpád nemzetének!!

r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kolozs megye főispáni helyettese Grois Gusztáv ur már megkezdte a megye hatóságának az új rendkívüli szabályok szerinti szervezését, s részint rendelkezési állapotba helyezett volt cs. k. hivatalnokok, részint a lelépett megyei tisztikar tagjai közül többeket már meg is nyert az állomásokra. Meglehetősen biztos értesülés nyomán közölhetjük, hogy felső-kerületi főbíró Dézsi Farkas, alsó kerületi főbíró Topler Károly lesz; alsó-kerületi alispán hírszerint Hoszsza Teofil vagy Móza S. volt alkotmányos szolgabíró; kik közül szolgálati készségüket nyilvánították még Ferenczi Sámuel, Szűcs Farkas, Pap Leontin, Pap Miklós.

— Felső-Fejérmegyéből kapott értesítésünk szerint azon pasquilló jó madaraknak nyomára bukkantak, a kik lapjainkban a fejérmegyei tisztséget oly gunyoros modorban újra alakíták. Ugy látszik hárman vannak, nevük még nincs megnevezve, de a mint a megyei tisztség újra lesz szervezve, azonnal a kinyomozás és közkérés meg fog indítani ellenük, melynek eredményéről annak idejében értesítést nyerve, mi is nem késünk értesíteni az olvasó közönséget.

— Hunyadvármegyei tisztikara január 11-én tartott ülésében, midőn a vett kormányrendeletre leaktart volna mondani, többen a megyét lakó magyarok és románok közül megjelentek a tisztútlásban, kiknek nevében gr. Kun Kocsárd felszólította egy főispánt, mint a tisztikar, hogy engedve a rendkívüli időknek, s bizva ő felségének azon ígéretében, hogy a mostani rendszabályok csak ideiglenesek, s az országgyűlés jogát nem kockáztatják, maradjanak helyükön. A román ajku polgárok hasonlóra kérték a főispánt és tisztséget. Így a közvélemény által felhívva a főispán és tisztikar polgári kötelességének tartá mindaddig helyt maradni, míg vagy alkotmányos uton a haza jogainak gyakorlatába visszahelyeztetik, vagy netalán hatalommal hivatalból elmozdítatik. A törvénybe ütköző rendelvényeket teljesíti ugyan, de a kormányzásokhoz küldendő tiszteletteljes feliratok által óvakodni fog az ellen, hogy az ily ideiglenes rendeletek teljesítéséből azok alkotmányosan jogos voltára bárminő következtetés vonattassék.

— A kolozsvári ev. ref. főtanácsban tartandó közvizsgálatok rendje az 1861/2 isk. év téli felében.

Január 23-án d. e. 8—12. jogászok és III. év. bölc. Bölc. erkölcsan. II. és III. év. bölc. aesthetika. d. u. 3—6 I. év. bölc. számtan és hellenyelv. — 24-kén d. e. 8—12. I. és II. év. bölc. lélektan. II. év. bölc. hellenyelv. d. u. 3—6 II. év. bölc. történet és latinnyelv. — 25-kén d. e. 8—12. II. és III. év. bölc. latinnyelv. I. év. bölc. állattan. d. u. 3—6 VI-dik gymn. osztály. — 26-kén d. e. 11—12 ének és zene. — 27-kén d. e. 9—12. és d. u. 3—6. közjog. — 28-kén d. e. 9—12. V-dik gymn. d. u. 3—6. I. gymn. osztály. — 29-kén d. e. 8—11. IV-dik gymn. osztály 11—12. francziayelv. d. u. 3—6. IV-dik elemi osztály. — 30-kén d. e. 9—12. III-dik gymn. osztály. d. u. 3—6. III-dik elemi osztály. — 31-kén d. e. 9—12. II-dik gymn. osztály. d. u. 3—6. II-dik elemi osztály.

Február 1-én d. e. 8—12. jogászok: elemi és büntetőjog. d. u. 3—5. I-ső elemi osztály. — 2 kán d. e. 9—10. a félév berekesztése.

— Folyó hó 21-én d. u. 3 órakor a Kis-Szamos folyóban egy nőt találtak zsákba bevarva. A nő fiatal 22 éves s a mennyit állásáról eddig megtudni lehetett, ceséld volt. Mielőtt a zsákba varatott volna, hihetileg kötéllel felfogatott meg, a mit a nyakában levő kötél darab után gyaníthatni. Lábai összekötve voltak. Éber figyelemmel rendőrségünknek azonnal sikerült a nő kilétét megtudni, s mikor e czikk világot lát, akkor a gyilkos is alkalmasint fel leand fedezve. A szerezésén mérai születést, magyar nő volt.

— Hiteles értesítéstünk szerint a bukaresti cs. kir. ügyvivőséghez Erdély részéről tordai Lázár György és Pintye Sámuel volt cs. kir. törvénybírók nevezettek ki.

— Ugyan ez uton értesültünk, miszerint Grois Gusztáv helyébe tartományi főbiztosság előadónak ideiglenesen tartományi főszámvevőségi tanácsos Pösch József nevezett ki.

— A „M. S.“ írja: hogy azon specialis törvényszék, a mely Maros-Vásárhelyre állítottott fel, e hó 10-én életbe lépett. Főügyészé kinevezett hazánk fia Lázár Ádám magát fölmertette ezen reáemert hivatal alul, oly okokkal, melyeket kormányzó ő exója méltányolt. A „M. S.“ azt írja, hogy volt professor Gál József sem fogadta volna el e t. szék-néli tanácsosi állomását. Mi ugy hallottuk, hogy megérkezett ugyan M.-Vásárhelyre, de ott szonnal terhes beteg lett. Ama legideiglenebb törvényszéknek a mint tudjuk, nagyszerű helyiséget kerestek; mi azonban azt reméljük, egy néptünk, mint józanészű fiatalágunk magatartásától, hogy e törvényszéknek kevés dolga lesz; mit adjon Isten, hogy ugy legyen.

— Rainer főherceg ő fenségéről, kinek a legutóbbi hírek után a magyar és osztrák kérdés kiegyenlítése céljából a magyar helytartósági állás fogna kijelölteni, a lapok értesítései szerint kívül áll a pártokon, habár inkább hajlik a mérsékelt szabadelvűek felé, a minek tulajdonítjuk azt is, hogy Schmerling miniszter iránt nagy szíveséggel viseltetik. Mődjára nézve meggyerőnek és szívesnek mondják. A magyar nyelvet és a magyar alkotmányos intézményeket nagy szorgalommal tanulmányozta. Az uralkodó főlségnek legmeghittebb rokona. József nádor halála után candidálva volt a magyar nádori hivatalra, azonban akkor nevét Metternich herceg kibuzta a kijelöltek közül.

— A „Sch. Corr.“ írja: hogy Küküllő megye főispáni helyettesévé Földváry Ferenc nevezették ki. Földváry ur e megye egyik legrégibb s közszeretett tisztviselője—főbírája volt, s az utóbbi években szintén folytatta hivatalát. Dobokamegye főispán helyettesévé Buttyán László van kinevezve.

— Garibaldi téli tartózkodására vonatkozólag, az „Opinion nationale“ turini levelezője következő részleteket közöl: „Barátain egyike, ki ép most tért vissza Caprerából, Garibaldi tífűfa tenyésztéssel találta elfoglalva. „Sietnem kell“ mondá ő, „mert a tavasz közelg.“ A tavaszra folytonos gondolata majd minden szavában észrevehető. Gyakran a sziget egyik vagy másik magasabb sziklájáról elmerengve tekint le a végtelen élő földabroszra, mintha csak azon helyet keresné, a hol e száraz földre ki kell szállania.

Caprera lakossága, a közelebbi napokban, néhány egyénnel megsaporodott: Garibaldi régi barátai, Deideri ur és neje, visszatértek. A tábornok, gyermekei körében van, Ricciotti vissza jött Londonból, hogy atyjától több meg ne váljon, és Terézita leánya, férjével együtt a telet Caprerában fogják tölteni. Terézita kitünően zongorázik. Garibaldi jóllehet nem nagy zenekedvelő, ámbár igen szép hangja van, érdekes mindazonáltal látni, mint emeli magára fejét a derék öreg, és mi figyelemmel hallgat, midőn leánya a „Puritánusok“ című operából ezen tételt énekl: „Suoni la tomba intrepido. Jo pugnero da forte.“

Deideri ezredes, azon vasházat, melyet Londonból küldötték Garibaldinak, maga állította fel. E házacska tökéletes csodamű, mint játékszer, összelehet azt tenni, és szétbontani. A házacska hat szobából áll. Faárnnyéba helyezték azt, mivel pléh teteje lévén, Caprera forró napsugárjai különben lakhatatlanná tették volna azt. Most szalmával szándékoznak befedni. Jelenleg egy kis kőházacska fejének be, mely a valóban kevés alkalmatossággal ellátott főépülethez van csatolva. — Az említett új épülethez szűkségetlített köveket majd mind Garibaldi faragta és rakta össze. Közelebből a nagy vihar az épület magát minden alakait összetördöste, melyeket aztán papirszeletekkel foltoztak össze, a mi a lakásnak nem igen kölcsönöz hercegi kastély kinézetét. Folyvást érkeznek ajándékokkal, készletekkel megrakott ládák, melyek, nagyon czélszerűek, mint hogy Garibaldinak 3000 frankra menő jövedelme aligha elég volna annyit egyén élemezésére. Caprerában, egyre másra naponként 15 egyén ebéd, Garibaldi senkit sem küld el, az ő vendégzeretése kimeríthetetlen. — Egy angol urbólgy, hat kitünően himzett tábori székét küldött neki. „Sajátos ajándék“ — mondá Garibaldi „oly férfura nézve, a ki elindulási óráját várja.“ — Amerikából egy láda revolvert is kapott, a melyet kitünő örömmel fogadott. — Garibaldi folyvást két lovat tart Caprerában, a melyeket magával szándékozik vinni A mi egyeni állapotát illeti: tökéletesen egészséges, vidám, és boldog, mint oly férfur, a ki nyugodtan és bizalommal tekint a jövőbe.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. Londonban, jan. 14-én Albert herceg emlékeztetének megörökítésére nagyszerű meeting tartott, melyben a legelőkelőbb egyéniségek vettek részt. Az első indítványt a londoni püspök tette, mely egyszerűen oda ment ki, hogy a hercegnék, ki 20 év óta teljes buzgalommal és tapintattal a szegényebb osztályok gyámolítására, a művészet és tudomány előmozdítására s a királyi család nevelésére szentelte magát, maradandó emlék állíttassék, mely az ő számos érényének emléke s a nép hálájának kifejezése legyen. A tiszteletre méltó főpap nagy ékesenszólással és részvétellel rajzolva az időzült érdemeit, megjegyzé többek közt, hogy némelyek talán illendőbbnek tartanák, hogy az emlék iránti indítvány a parlamentől jöjjön, s hogy az arra szükséges költség az egész ország nevében szavassák meg. De nem; a nép háláérzetének jobban megfelel, hogy minden egyes tehetsége szerint járuljon hozzá és gyűtsön, hogy a legszegényebbre nézve is, kiknek javáért a herceg szíve oly melegen dobogott, alkalom nyíljon fillérével járulni az emlék felállításához. Ugyanazon okból az emlék ne legyen semmi haszonra számított, hanem tisztán művészi; emléke egy oly férfurak, ki mint ismeretlen ifjú jött az országra, ennek törvényeit lelkiismeretesen megtanulta, és sok áldást hozott reá, főleg azt, hogy az angol őszintén és melegen táplálhatja az uralkodó királyi ház iránti hűsége érzelmét. Strafford lord nem kevésbé érzékeny beszédében indítványozta, hogy a felállítani szándékolt emléknél tisztán nemzeti és művészi jelleme legyen, s hogy a terv és kivitel iránt előbb eszközöltessék ki a királyné jóváhagyása. A harmadik indítvány Rothschild Lionel báró így hangzik: alakíttassanak bizottságok az egész egyesült királyságban, pénz-gyűjtés végett, s ő fíge minden alattvalói szőlíttassanak fel részvételre. Végre egy negyedik indítványt Lewis H. tön egy központi bizottmány alakítása iránt Londonban, melynek élén a lord mayor álljon. Mind-ezen indítványok egyhangú felkiáltással elfogadtattak s még a gyűlés tartama alatt megindult aláírás után mintegy 4000 font sterl. gyűlt. A „Times“ szerint e meeting már magában egyike volt a leglélekemelőbb tüneményeknek, minő valaha egy tisztelt halottnak emlékére történetett.

Franciaország. Páris, jan. 14. A francia kormányhoz jelentés érkezett Washingtonból, mely szerint az ottani kormány legközelebb egy körjegyzéket intézend az európai hatalmasságokhoz, melyben kifogja mutatni, hogy a déli részt legfőlebb 3—4 hónap alatt legyőzendi. Csak az európai hatalmak szorosan semlegesek maradjanak s a déli részt az elismertetés reményétől megfossszák. Talán még elég jókor jó e sürgöny, hogy bizonyos, a francia kormánynak tulajdonított tervet megfűsítsa. Az „Indépendance“ nak írják Londonból, hogy a párisi kormány újlag egyetemleges tiltakozást ajánlott a déli kikötők ostromzása ellen, mi elismertetésükkel egy jelentőségű lenne. E tárgy a trónbészébe is fölvetetnek, még pedig az északi résznek nem éppen bizelgő módon. Hogy a francia szabad-elvűség elégtétessék, az elismertetés díján a szabad kereskedés valamint a népek további bevitelének megszűntetése kívántatnék a déli államoktól. — Kisseleff az orosz kormánynak egy, a semlegesek jogait tárgyzó jegyzékét nyújtotta át az itteni kormánynak, melyben a jogok közös megállapítását javallja.

A „Moniteur“ müncheni levelezője; a kurhesseni ügyben a szövetségi tanács tekintélye mellett nyilatkozik. Minden rendellenes állapotnak — ugymond — végét kell szakasztani, és semmi sem rendellenesebb, mint a mi Kasselen történik. Valjon a szövetségi tanács, mely már egyszer az 1860-ki alkotmány mellett nyilatkozott, az események vagy Poroszország nyomása által visszakényszeríteti magát előbbi határozatára, tekintélyének és befolyásának roppant karával; a vagy illetékellenek nyilvánítandja magát s alkalmat ad az ezt erősen váró Poroszországnak, hogy a hercegséget katonailag megszállja azon trügy alatt, hogy a közigazgatási rendet állítja vissza benne. E kérdés figyelmet érdemel, mert a német szövetség egy tagjánál többeinek függetlensége forog kérdésben. Még most csak belkérés ez ügy, de óvakodni kell, nehogy a dolgok egészen új rendet eredményezze a Rajna tulpártján.

Páris, jan. 15. A porosz király trónbeszéde itt igen jó benyomást tett. A választások miatti kedvelenség dacára is meg van tartva benne az alkotmányos álláspont. Legnagyobb jelentőséget tulajdonítanak a király azon szavainak, melyek a kurhesseni egyenetlenségre vonatkoznak; mert látszik belőlük a király nemes szándéka, és reménylik, hogy kormányzata alatt Németország újjászülhetik.

Egy olasz festő Párishoz közel Le Valois faluban boronborozó irodát tart, minek egy Borge snál talált hadiművelői naplóból jöttek nyomára. Felűtött, hogy az „Opinion“ e tényt egy szó észrevétel nélkül közli.

Olaszország. A turini kabinet, mint a „Presse“-nek írják, rosz neven vette ausztriai császár ő felségének jan. 2-kán a lombard-velencei hadtesthez s Benedek tábornak nagynak ő felségéhez intézett beszédét, s mintán Bécs és Turin között nincs közvetlen diplomai érintkezés, régi szokás szerint, Párishoz fordult. A turini kormány a párisihoz előterjesztést tett egy Ausztria ellen intézett panasz alakjában, hogy Franciaország közbenjárása után felvilágosított kérjen „Ausztriának ezen szokatlan és kihívó tüneményeiért.“ Régóta ismert szokása szerint a turini kabinet a megsértett ártatlanság álcáját vette fel s az olasz követ által azt jelentette a francia udvarnál, hogy minden oda mutat, miként Ausztria hadjáratra készül; míg Olaszország királya a maga területén egész csendességgel tartja magát. A mint látszik, a tuileriák kabinetje, ezen turini panasz nagyon igazoltnak találta, s minden alkalmat fel szeretvén használni, hogy idegen ügyekbe avatkozzék, egy ezen ügyre czélzó kérdést intézett, természetesen, mint mindig, a legkiméletesebb modorban, az osztrák kabinethez. A Rechberg gr. Velencebe utazásának közvetlen indoka tehát a volt, hogy ő felségének erről személyes jelentést tegyen s a kérdésre adandó felelet modora felett tanácskozzék. A mi már ezen francia kérdésre osztrák részről adandó feleletet illeti, annak tartalmát nem nehéz eltalálni. Csak azon szakadatlan tüneményekre kell mutatnunk, melyekkel olasz államférfiak Ausztria velencei birtokait hivatalos és nem hivatalos uton folyvást kérdés alá vonják. Az is ki lesz fejte az osztrák feleletben, hogy a császár ő felségének Veronában léte alkalmával történt nyilvánulatok távol attól, hogy kihívó természetűek volnának, legfeljebb közvetett viszonzásul tekinthetők azon kihívásokra, melyek utóbbi időben a turini kamarákban anynyiszor ismételtettek. Ha Turinban naponként keresztes-háborút prédikálnak Ausztria ellen, ez utóbból sem lehet megtagadni a jogot, hogy maga részéről szintén kimutatassa, hogy nem fél a támadástól. A francia kérdésre adandó ezen választ, valamint egy újabb felfejtés azon jegyzékre, melyben a bécsi kabinet Franciaországnak II. Ferenc tartozkodási helyének megváltoztatására gyakorlandó nyomás iránti kívánsát határozottan visszautasítja, voltak, a mint a „Pr.“ biztosan értesül, azon ügyek, melyek a külügyminiszter Velencebe vitték. Melleleg azt is megjegyzni az idéztük lap, hogy ezen diplomai jegyzékváltás a Bécs és Páris közti viszonyokban semmi észrevehető javulásra nem mutat.

A hivatalos forrásokból meríteni szokott lap ezen előadásával szembe alkalmasint nem sok nyomatókat tulajdoníthatunk a „Wanderer“ Rómából kapott azon tudósításának, mely szerint ott azon hir kering, hogy Franciaországnak a Bourbon királyi család további Rómában tartózkodása ellen tett lépései nem maradtak volna minden eredmény nélkül; és hogy II. Ferenc elhatározta volna, egy idő múlva Rómát elhagyni s kir. családjával együtt az osztrák államokba vonulni, de teljességgel nem Velencebe. Még váratlanabb fordulatra mutatna az osztrák külügyi politikában, ha valószínű fogna a „Bank u. Hand. Ztg.“ nak egy Bécsből kapott sürgönye, mely szerint Rechberg gróf támogatná Napoleon császárnak Rómában nyilvánított azon kívánsát, hogy II. Ferenc király az olasz félszigeten kívül válaszszon magának menhelyet.

A turini senatus jan. 15-diki ülésében Ricasoli egy Pareto által tett interpellatoria következőleg felelt: Egy belügyminiszter kinevezése a függőben levő reformokban legyőzhetlen nehézségekre talált. Ő nem hajlandó, pártokkal alkudozni; a miniszterek csak a parlamentnek egy ez iránti különös nyilatkozatára vonulnának vissza. Ricasoli meg van győződve, hogy Rómában nemcsak Olaszország, hanem az emberiség sorsa fog eldőlni. A győzelem napját előre megmondani lehetetlen; de azt igenis lehet, hogy e pillanatban Olaszország ügye érik. A miniszterium rendületlenül ragaszkodik a Franciaországgal szövetséghez, s római politikáját, mint eddig, jövőre is követni fogja. San Martino így szólott: A diplomai ügyeknek párhuzamban kell haladni a pénzügyekkel s a hadsereg állapotával. A politikai kérdéseket nem lehet elhírtelenkedve megoldani; a miniszterium ennél fogva ki kell hogy jelentse az ország előtt, hogy a kitűzött czélt oly eszközökkel hajja elérni, melyek ne veszessenek pénzügyi bukásra. Lamarina a kérdést intézett Ricasolihoz, mit ért azon kifejezése alatt, hogy Olaszország sorsa e pillanatban érik. Mire Ricasoli: azért fejeztem ki magamat így, mert a római, mint erkölcsi kérdés naponként előlépéseket tesz. A senatus ezen nyilatkozatokkal teljesen meg volt elégedve, s csaknem egy-

hangulag a miniszterium által elfogadott napirendhez csatlakozott.

Németország. Berlin, jan. 15. Az országgyűlési pártfőnökök előtanácskozásában a vita azon kérdés körül összpontosul: készítsenek-e választélményt a trónbeszédre, vagy nem. Az alkotmányos párt ez idő szerinti vezére Grabow, mint már érintettük volt, odanyilatkozott, hogy a választélményt ez alkalommal mellőzni akarják. A baloldali párt tagjai ellenben más nézetben vannak. Arra nézve ők is egyetértenek, hogy a felirat alkalmával elvkedések vitatásában általában ne bocsátkozzanak, s tartsák fenn azt akkor, midőn határozott tartalmu előterjesztések lesznek szünyegen, s a midőn magában a miniszteriumban is megbeszélésre számítanak. Szerintük tehát legyen ugyan felirat, nehogy a mellőzésből jövőre nézve következtetés vonassék; de azt minden vitatás nélkül emelje a kamara határozattá.

A követek házában teendő indítványok között egy olyant is emlegetnek, mely arra lesz intézve, hogy az urak háza törvénytelennek nyilvánítsassék.

Ujabbak. A „Wanderer“ január 19-i számában indítványozza az erdélyi országgyűlésnek a magyarországi előtti megtartását, mely előbbinek feladata lenne a román nemzetnek mint negyediknek becsikelyezése, és az unio kérdésének kiegyenlítése; s minthogy a „Wanderer“ az unio eszméjének elfo-

gadását reményli, így aztán Erdélyielyt együtt bivatna össze Pestre az országgyűlés a magasabb államkérdések és a koronázási feltételek elintézésére. Jövő számunkban adjuk ez egész cikket.

— A „Parl. Kor.“ jan. 19-i számában olvassuk, hogy Bécsben a legképtelenebb és tulzotabb hírek keringenek, s nevezetesen a Schmerlingianusok igen sötét színben látják a dolgokat. Ő Felsége visszatértevel, melyet hétfő és csütörtök közt vártak, remélték a látkör tisztulását.

— A napokban számba vették az egykori magyar testőrsereg még meglevő értékes szerelvényeit. Ezen számbavételből sokan a testőrség visszaállítására következtetnek.

— Az „Ost. D. P.“ szerint a birodalmi tanács alsóháza nem fog febr. 4-én összeülni. Az elnapolás ezen megnyújtását némelyek annak tulajdonítják, hogy a pénzügyi választmány nem végezheti be az irt napra működését; mások ellenben azt hiszik, hogy az elhalasztás oka a magyar kérdés új stadiumában keresendő.

— Azon bizalmas megkülönböztetésből, melyben ő Felsége Velenczében b. Hübnert részesítette, azt következtetik, hogy a nevezett államférfi lombard-

velenczei helytartónak volna kinézve. Bach b. római követ utódául pedig Toggenburg bárót emlegetik.

— London, jan. 18. A kormány rendeletet adott ki, hogy azon cikkek, melyeknek kivitele, a háboru eshetőségére megtiltatott, ismét szabadon vitethessenek ki.

— Uj-York, jan. 7. Az unionista hadseregnek jan. 3-án Hilton Head mellett nagy csatája volt. A csatában szárazsi csapatok és ágyunaszádok vettek részt. Nyugati Virginiában Hunrezville mellett szintén csata volt. A külsőszövetkezetek nagy veszteséggel vonultak vissza.

— Uj-York, jan. 9. Mason és Slidell Bezmudasha hajóztak, honnan Southamtonba szándékoztak. Parama gözös, melyről azt hitték, hogy a rajta levő 1100 emberrel együtt elveszett, Cap Bretonba érkezett.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Januar 22-kén: Nemzeti kölesön 83.10. 5% Metalliques 68.75. Bank-részvény 793.—. Hitel-részvény 185.30. Váltó Londonra 139.25. Ezüst 138.15. Arany 6.58.

Januar 17-ikén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 68.60. Erdélyi 66.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(447) Sz. 257. 1862. Hirdetmény.

Az 1861-ik év II. felére minden bankrészvényre meghatározott huszannyoloz o. é. forint osztalék, a bécsi nemzeti bankrészvény pénztáránál folyó hó 14-étől kezdve kivehető.

Bécsben januar 13-án 1862.

Pipitz bank-kormányzó. Biedermann bank-igazgató.

NEM HIVATALOS.

(448) A k-monostorutcában 185 sz. a. eladó KÁMÉLIÁK találatnak nagy választékban.

(440) Ezennel közhirre tétetik, miszerint Kolozsvár szab. kir. városának, Kolozsvár határán, a farcsai pradiumban levő ugynevezett kis farcsai hodája, a hozzá tartozó két réttel együtt, folyó 1862-év februar hó 15-én a város házánál közárverés útján, — folyó 1862-év aprilis 24-től 1865-év april. 24-ig — három évre, haszonbérbe fog adatni. —

A feltételek és körülvéle terve addig is látható v. tanácsos Filep Samu- vagy a város gazdai hivatalnál. — Az árverezni szándékozók 120 frt bántat pénzzel lássák el magokat. Filep S.

(442) **Csalhatlan léreg-irtó szer!**

Alóliort batorkodik a t. cz. közönségnek

patkányok, egerek, bűdösférgek és sváb-bogarak kiirtására egyaránt csalhatlan szerét ajánlani.

Alóliort szere sikerét különféle állambatóságok és magánosok legjobb bizonyítványai igazolhatván, s nagy helyiségekből önmaga által az említett **férgek kipusztítása** után csak akkor igényelvén jutalmat, ha 1—2 nap alatt **szerének tökéletes foganata** van, élénk részvétet reményl.

E szer 10 évig is tartható és sikerrel alkalmazható.

Egy mindezen férgeket-irtó szer szelenczéjének ára használati utasítással együtt 1 frt. 10 kr. oszt. ért.

Bizonyítvány. Hogy Riesz Guttman vegyész az alábbirt czukorgyárban a kártekonny patkányokat és egereket s mindennemű bogarakat saját készített szereit által egy kiirtotta, hogy őt e tekintetben mindenkinek ajánljuk. — Kelt Kassán, márt. 21. 1861. A kassai czukorgyár által: Alapfi s. k.

Kapható Kolozsvártt egyedül

KISS MOR

ur kereskedésében.

Ugyanott

Vegyészi folttisztító víz

a foltok mindennemű kelmékből azoknak ártalma nélkül való kitisztítására.

Használati utasítás.

Egy kis darabka pamuttal, mely gyöngén belemártatik e folyadékba, a foltos rész kissé megnedvesítettik, utána nagy darab pamuttal a megnedvesített rész addig dörzsölteik, míg megszárad. — Ez eljárás által mindenkorra eltűnik a folt.

Egy palaczk ára 80 kr. oszt. ért.

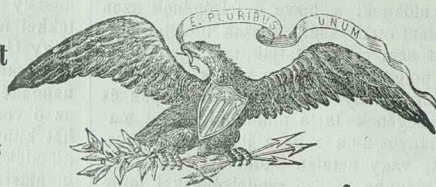
Kereskedőknek sommás vételnél illő százalék engedtetik.

RIESS GUTTMÁN

vegyész Pestről, s egy kir. szabadalom birtokosa.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

Cs. kir. szabadalmazott és első amerikai szabadalmat nyert

(366) | 23/1 (4—5)

átalán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZE

bécsi fogorvos POPP J. G. urnak. Ára 1 ft. 40 kr. o. é.

Ezen tíz év óta használatban levő szájvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és fűfürásdnok által tolelté-eszközül használtatik, névszerint pedig a legkínzóbb orvosi egyediségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicséretes fölösleges

FOG-OLOM.

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogat. Ára 2 ft. 10 kr.

Cs. kir. legm. hivatal.

ANATHERIN-FOGPÁSZTÁ. Ára 1 frt 22 kr.

NOVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvártt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zöhre és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvártt: Sander gyógyszer., Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvártt: Misselbacher J. M. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Buchler A. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. Maros-Vásárhelyen: Bucher D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Leonhardt J. és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Saltzman, és Czanak J. S.-A. Ujhelytt: Deutsch József. Szinyér-Várallyán: E. Gerber gyógyszer. Szathmáron: Weisz J. Márm.-Sz. geten: Hoffman és Rath. Holdmező-Vásárhelytt: Wagner K. gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nagy-Bányán: Tapp gyógyszer. Ö.-Marothon: Pfeiffer urak.

STEIN JÁNOS
könyvtárusnál Kolozsvártt kapható:

Szavalmányok

növendék leányok számára összeállítá Réthy Lajos. Ára 80 kr.

ÁLLATTAN

elbeszélő modorban és versben, népiskolák számára készitő Pánczél Ferencz.

I. rész: **Honi házi állatok**, ára 30 kr.

II. „ **Honi vad állatok**, ára 16 kr.

Utasítás

az Erdélyben megszüntetett tizedbejelentések valószínűsítéséről eljárásról, mely a hajdoni urbér-jogosított földesuraságok, ügyvédek, meghatalmazottak sat. szóval mindazoknak, kik urbéri tized-járandóságok valószínűsítésével foglalkoznak, különös figyelmükbe ajánltatik.

Ára 50 kr. Oszt. ért.

Orvosi napló

Magyarország gyakorló orvosai használatára. 1862. Szerkesztő Sugár Fábíusz orvostudor, szülész, a buda-pesti kir. orvos-egylet és a kir. magyar természet-tudományi társulat rendes tagja, pesti gyakorló orvos.

SAUER IGNÁTZ arcképével.

Ára 2 frt.